

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 220.061 van 28 juni 2012
in de zaken A. 198.728/X-14.918 (I)
A. 199.236/X-14.917 (II)**

In zake : I. + II.
de b.v.b.a. SMETS INVESTMAATSCHAPPIJ
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Thomas Ryckalts
kantoor houdend te 1000 BRUSSEL
Wolvengracht 38
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

I. + II.
het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Veerle Tollenaere
kantoor houdend te 9000 GENT
Koning Albertlaan 128
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de beroepen

1.1. Het beroep, ingesteld op 6 januari 2011, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van 26 oktober 2010 van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand houdende termijnverlenging van het ontwerp van lijst van als monument te beschermen Casino te Mol, Owenslei 6. (zaak sub I)

1.2. Het beroep, ingesteld op 18 februari 2011, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van 30 november 2010 van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand houdende bescherming als monument van het casino te Mol, Owenslei 6. (zaak sub II)

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft in beide zaken een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft in beide zaken een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Ann Van Mingeroet heeft een verslag opgesteld in beide zaken.

De verzoekende partij heeft in beide zaken een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft in beide zaken een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 mei 2012.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Julie Lauwers, die loco advocaat Thomas Ryckalts verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Olivier Coopman, die loco advocaat Veerle Tollenaere verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Ann Van Mingeroet heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven in beide zaken.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Voeging

3. De zaken A. 198.728/X-14.918 (zaak I) en A. 199.236/X-14.917 (zaak II) worden wegens verknochtheid gevoegd.

IV. Feiten

4.1. Op 16 april 2009 wordt een motiveringsnota opgesteld met betrekking tot het perceel en goed 'Casino' gelegen te Mol, Owenslei 6, kadastraal bekend sectie G, nr. "680A16deel, 680V7".

De verzoekende partij is eigenaar van dit onroerend goed.

De evaluatie in deze motiveringsnota is in volgende bewoordingen opgesteld :

"f) Evaluatie

I) Waarden

De historische en architectuur-historische waarde:

De bouw van het casino hangt samen met de oprichting van de glasfabriek in Mol-Gompel, de aanzet van het ontstaan van het huidige gehucht Gompel, thans een woon- en werkgebied, voordien een quasi onbebouwd landbouw- en natuurgebied, teruggaand op een vrijgoed van de abdij van Corbie.

Het Casino gebouwd in de periode tussen de jaren 1921 -1923 (bouw van de fabrieksgebouwen) en 1926 (intekening van het casino op het kadaster) sluit met de imposante voorbouw en het representatieve interieur aan bij de art-decostijl, voor het overige is het gebouw een functionele, sobere baksteenbouw. De naam van de architect kon bij gebrek aan archiefstukken niet achterhaald worden.

Het grondplan van het casino verwijst min of meer aangepast naar het zogenaamde Romeinse basilicatype, tot in het midden van de twintigste eeuw gebruikelijk voor de bouw van ontspanningslokalen zoals dans-, variété- en feestzalen. De feestzaal van het Gompelse casino met hal, theaterzaal met verdiepte vloer en podium achteraan, sluit aan bij deze bouwtraditie.

De sociaal-culturele en volkskundige waarde:

Het casino van Mol-Gompel was het centrum van het sociale leven van de lokale gemeenschap met een diversiviteit aan activiteiten gestimuleerd door de fabrieksleiding in functie van de uitstraling en het prestige van het bedrijf. Het casino was een hotel ten behoeve van de gespecialiseerde Waalse werknemers, daarnaast stond het garant voor het bonte fabrieksleven en fungeerde het als lokaal voor de talrijke verenigingen die ontstonden onder invloed van de fabriek. Er werden personeelsfeesten en andere fabrieksactiviteiten gehouden (ontvangsten, bijeenkomsten, uitreiking van decoraties...); het actieve feestcomité gaf ook galaconcerten en organiseerde variété-avonden, toneelvoorstellingen, teerfeesten, uitstappen, kaartavonden, bals, tombola's, een jaarlijkse casinopleinkermis met talrijke volksspelen en een kermiskoers ...

Vlagdrager en prestigesymbool was van 1924 tot 1977 de harmonie enkel bestaande uit personeelsleden die een waaier aan concerten ten beste gaven. Er was een actieve tuinbouwkring en van 1967 tot 1975 een voetbalvereniging met achttien ploegen.

De talrijke reacties tegen de sloping van het casino wijzen op het belang van het gebouw in het collectieve geheugen van de gemeenschap.

II. Criteria

- Zeldzaamheid: hoog.

Volgens C. Vanistendael in zijn artikel over het Eldorado in Antwerpen, zijn dans- en variétézalen die in min of meer oorspronkelijke staat, behouden bleven uitermate uitzonderlijk.

- Gaafheid en authenticiteit: groot.

Ondanks de jarenlange leegstand en het vandalisme behield het casino zijn structurele eigenheid.

- Representativiteit: groot.

Het casino van Mol-Gompel is een voorbeeld van gemeenschapslokaal horend bij de infrastructuur van een industriële vestiging. Dit kadert in de leefwereld van de negentiende- begin twintigste eeuw industriële maatschappij waarin het leven van de arbeiders volledig in het teken stond van 'de fabriek'.

- Contextwaarde: hoog.

Het casino behoort als beeldbepalend element bij de site van de Gompelse glasfabriek met fabrieksgebouwen, tuin- en villawijken en ontspanningslokaal annex hotel.

III) Toekomstvisie

Voor het behoud van het casino in Mol/Gompel dient een nieuwe bestemming gezocht te worden voor het pand. Het ruime gebouw biedt voldoende mogelijkheden om het een zinvolle functie te geven (kantoren, rusthuis, wooneenheden, horeca- of winkelzaak...). Onafhankelijk van de toekomstige bestemming dient de in het dossier geëvalueerde en gedocumenteerde erfgoedwaarde behouden te blijven; nadruk ligt hierbij op de gevels van de voorbouw en de gelijkvloerse verdieping met de voormalige feestzaal en inkomhal. Zonder bestemming dreigt het gebouw verder te verloederen en alsnog, met of zonder sloopvergunning, verloren te gaan voor de gemeenschap. De talrijke protesten tegen een mogelijke sloop wijzen op de (gevoels)waarde die het gebouw heeft bij de bevolking. Essentieel voor de toekomst van het gebouw is dat er zo spoedig mogelijk een einde zou komen aan de gerechtelijke procedures die lopen inzake het eigendomsrecht van het pand”.

4.2. Bij ministerieel besluit van 18 september 2009 wordt het voormelde casino voorlopig beschermd op grond van volgende verantwoording:

“Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Het Casino, Owenslei nr. 6 te Mol-Gompel

De historische waarde en meer bepaald architectuurhistorische waarde wordt als volgt omschreven:

Het casino is inherent aan de vestiging van de in 1921-1923 gestichte en nog steeds in werking zijnde glasfabriek. De vestiging van de glasnijverheid in Mol/Gompel betekende het ontstaan van het huidige

gehucht en bepaalde het uitzicht van de hele wijk, inclusief het casino dat naast de fabriek als werkplaats, het middelpunt was van het sociale leven in de wijk als verblijfplaats van de Waalse werknemers en als locatie van allerlei manifestaties. Door de art-decostijl van het exterieur en het interieur en de gebruikte plattegrond hoort het het gebouw thuis in de karakteristieke ontspanningsarchitectuur uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Als ontspanningsruimte en onderdak voor werknemers kadert het pand in de toenmalige visie waarbij de werkgever zowel de arbeid en het wonen als de vrije tijd van het personeel regelde en organiseerde.

De sociaal-culturele waarde wordt als volgt omschreven:

Het casino was het bruisende centrum van het sociale en culturele leven in en rond Gompel. Talrijke verenigingen zetten zich in voor uiteenlopende activiteiten op cultureel gebied en stimuleerden op die manier het sociale leven binnen de gemeenschap van het fabriekspersoneel bestaande uit arbeiders, bedienden en kaderpersoneel.

De volkskundige waarde wordt als volgt omschreven:

Voor het volksvermaak, zoals wijk- en teerfeesten, kaartavonden, bals, tombola's, de jaarlijkse casinopleinkermis met talrijke volksspelen en een kermiskoers, was het casino het middelpunt van de gebeurtenissen. Het casino kreeg op die manier een belangrijke plaats in het collectieve geheugen van de bewoners van Gompel en omstreken".

4.3. Dit besluit wordt ondermeer aan de verzoekende partij betekend bij aangetekend schrijven van 29 oktober 2009.

4.4. Met een schrijven van 27 november 2009 dient de verzoekende partij een bezwaarschrift in tegen deze opname van het Casino op een ontwerp van lijst van te beschermen monumenten.

4.5. De deputatie van de provincieraad Antwerpen en het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Mol verlenen een gunstig advies.

Het agentschap Ruimte en Erfgoed behandelt de adviezen en bezwaren op 12 juli 2010.

4.6. De KCML verleent op 2 september 2010 advies, waarin ondermeer het volgende wordt overwogen :

“De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen sluit zich aan bij de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door het Agentschap Ruimte en erfgoed en brengt een gunstig

advies uit voor de bescherming als monument. Zij suggereert enkel de inleidende historiek nog te versterken, daar in de huidige vorm ten onrechte de indruk wordt gewekt dat het belang van het voormalig casino niet meteen werd ingezien, en pas duidelijk werd na de reactie van de plaatselijke bevolking”.

4.7. Met het in het eerste beroep bestreden besluit van 26 oktober 2010 beslist de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand tot termijnverlenging met een termijn van 6 maanden van het ontwerp van lijst op grond van de overweging “dat bijkomend onderzoek vereist is”. Het bestreden besluit wordt hierna als het bestreden verlengingsbesluit aangeduid.

4.8. Met het in het tweede beroep bestreden besluit van 30 november 2010 wordt het voormelde casino te Mol, Owenslei 6 definitief beschermd. Het bestreden besluit wordt hierna als het bestreden beschermingsbesluit aangeduid.

V. Gegrondheid van de beroepen tot nietigverklaring (I en II)

A. Eerste middel (zaak II)

Standpunten van de partijen

5.1. De verzoekende partij voert de schending aan van artikel 2, 2° van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten (hierna: het monumentendecreet), de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen (hierna: de motiveringswet) en het vertrouwens-, zorgvuldigheids- en evenredigheidsbeginsel.

In een eerste onderdeel betwist de verzoekende partij dat het bestreden beschermingsbesluit afdoende gemotiveerd werd. Vooreerst betwist de verzoekende partij de juistheid en de volledigheid van de motivering van het bestreden besluit omtrent de erfgoedwaarde omdat het Casino zich in een onherstelbaar vervallen staat met een grotendeels geplunderd interieur bevindt.

Volgens de verzoekende partij zou deze toestand ook niet afdoende onderzocht zijn. De verzoekende partij voert ook aan dat haar pertinente bezwaren in dat opzicht niet afdoende onderzocht en bij de beoordeling betrokken werden en dat de weerlegging van het bezwaar in strijd is met het administratief dossier. Vervolgens stelt de verzoekende partij dat de geografische afbakening van het beschermd goed niet in overeenstemming is met de motiveringsnota “wat betreft de ruimte tussen het casino en de Owenslei, die in de bestreden beslissing mede beschermd is”. Tenslotte voert de verzoekende partij aan dat, aangezien er nog gelijkaardige panden zijn, voorliggend pand geen uitzonderlijk karakter heeft en derhalve ook geen erfgoedwaarde heeft die een bescherming in het algemeen belang kan verantwoorden.

In een tweede onderdeel voert de verzoekende partij de schending aan van het zorgvuldigheids-, het vertrouwens- en het redelijkheidsbeginsel. De verzoekende partij voert vooreerst aan dat er geen sprake is van een zorgvuldig voorbereide beslissing genomen op grond van de erfgoedwaarde van het casino, maar dat de bescherming louter het gevolg is van een publieke commotie. De verzoekende partij leidt dit af uit het feit dat in het verleden nooit de gelegenheid werd te baat genomen om het pand te beschermen. Meer bepaald voert de verzoekende partij aan dat aangezien de stedenbouwkundige inlichtingen die verstrekt werden bij het verlijden van de authentieke akte geenszins deden uitschijnen dat de overheid bijzondere waarde hechtte aan het gebouw, zij erop mocht vertrouwen dat tot sloping had mogen worden overgegaan.

5.2. De verwerende partij repliceert wat betreft het eerste onderdeel dat de bestreden beslissing het casino beschermt wegens de historische, sociaal-culturele en volkskundige waarde, dat het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, gemotiveerd wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de vermelde intrinsieke waarden, dat de slechte bouwfysische staat van het pand nog niet betekent “dat er geen erfgoedwaarde meer aanwezig zou zijn”, “dat het gebouw zich structureel in vrij goede staat bevond”, “dat met de bouwfysische toestand van het pand werd rekening gehouden”, dat “het bezwaar van de verzoekende partij over de bouwfysische

toestand wordt (..) weerlegd”, dat het niet aan de Raad van State behoort zijn beoordeling in de plaats te stellen van die van de bevoegde administratieve overheid, dat “het niet (is) omdat het interieur als verwaarloosd wordt omschreven, houten schrijnwerk op bepaalde plaatsen zou zijn verdwenen, glaspartijen zou(den) zijn vernield, een slingertrap (achteraan) zwaar beschadigd is, dat het pand niet kan worden beschermd”, dat “de voortuin ook was opgenomen in het voorlopig beschermingsbesluit”, dat “het loutere feit dat er nog dergelijke panden zijn, (...) geen argument (is) om te stellen dat het beschermingswaardig karakter van het casino (...) niet aanwezig zou zijn” en dat de vastgestelde waarden “niet zomaar (kunnen) worden afgedaan als (van) lokaal belang”. Wat betreft het tweede onderdeel repliceert de verwerende partij dat het feit “dat de vele reacties over de mogelijke afbraak aanleiding (waren) tot de mogelijkheid te onderzoeken om het casino te beschermen als monument (...) op zich echter niet de nietigheid van de bestreden beslissing (kan) meebrengen” evenmin als “het feit dat de overheid nooit het pand zelf zou hebben gekocht”, “de intrinsieke erfgoedwaarden (...) uitgebreid aangetoond (worden)”, dat de bescherming niet onwettig is “omdat niet eerder tot bescherming werd overgegaan”, dat de verzoekende partij niet aantoont “dat de inrichting van de industriegrond van 2,6 ha onmogelijk zou worden gemaakt bij het behoud van het gebouw” of dat het “advies (dat) moet worden gevraagd voor aanvragen binnen een straal van 50m van een monument (...) per definitie negatief zal zijn voor handelingen in deze zone” en dat de gemeente bij “het verstrekken van stedenbouwkundige inlichtingen (...) niet gehouden (was) om opmerkingen over het beschermingswaardig karakter van een gebouw (...) op te nemen”.

5.3. De verzoekende partij voegt in haar memorie van wederantwoord niets nieuws toe aan haar uiteenzetting in het verzoekschrift.

5.4. In de laatste memorie beklemtoont de verzoekende partij dat de staat van verval van het casino zowel het gevolg is van leegstand en natuurelementen, als van de functie die het heeft gehad, met name kantoor en discotheek. De motiveringsnota bevat “geen motivering omtrent de staat en authenticiteit van het interieur van het pand” en in het bestreden

beschermingsbesluit vindt men “omtrent de aftakeling van het interieur geen spoor terug” zodat het “in strijd (is) met de overwegingen uit het administratief dossier”. Verder stelt zij dat ofschoon “het casino door de jaren heen het voorwerp van verbouwingen heeft uitgemaakt, die het karakter van het interieur ernstig hebben aangetast”, “de bestreden beslissing geenszins op overtuigende wijze de vereiste (resterende) erfgoedwaarde aan(toont)”. Zij stelt ook nog dat “het artikel van C. Vanistendael” niet “handelt (...) over onderhavige casino, noch (...) bewijzen (heeft) bijgebracht dat de besproken casino’s soortgelijke architectuur zouden betreffen”. Verder dat “het hele verdere beschermingsdossier (...) met geen woord (rept) over de voortuin van het casino” waardoor de verzoekende partij “niet op nuttige wijze een bezwaar tegen de medebeschermer van deze voortuin (heeft) kunnen indienen”. Met betrekking tot het tweede onderdeel beklemtoont de verzoekende partij dat “de chronologische volgorde van de handelingen” omtrent het casino aantoont “dat de overheid kennelijk onredelijk heeft gehandeld” met het nemen van het bestreden beschermingsbesluit en dat zij “dan ook (kon) vertrouwen op de vaste gedragslijn van de overheid” die voordien “met geen woord gerept (heeft) over het beschermingswaardig karakter van het casino”. De verzoekende partij stelt dat het bestreden beschermingsbesluit ook kennelijk onredelijk is omdat “het integrale achterliggende industriegebied (...) ook waardeloos wordt (...) nu het niet meer kan worden aangewend voor (...) de uitbating van een breekwerf en betoncentrale” en omdat “in dit pand (g)een industriële of ambachtelijke functie gevestigd (kan) worden die voldoet aan de vereisten inzake brandveiligheid, toegankelijkheid en alle toepasselijke milieureglementering”.

Beoordeling

5.5. Wanneer de overheid een monument van algemeen belang beschermt, moet zij, om te voldoen aan voormeld artikel 3 van de motiveringswet, in het besluit zelf de juridische en feitelijke overwegingen vermelden waarop het is gesteund. Deze formele motiveringseis verplicht de administratieve overheid niet ertoe in de akte expliciet de opmerkingen en bezwaren te beantwoorden die tijdens de voorafgaande procedure tegen de

bescherming zijn ingebracht. Het is voldoende, maar wel noodzakelijk dat het besluit opgeeft om welke artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde het bestuur van oordeel is dat het beschermde monument van algemeen belang is. De belangrijkste bestaansreden van de motiveringsplicht opgelegd door de motiveringswet is erin gelegen dat de betrokken bestuurde in de hem aanbelangende beslissing zelf de motieven moet kunnen vinden op grond waarvan de beslissing werd genomen. Het is noodzakelijk dat de beslissing duidelijk de fundamentele redenen doet kennen die haar verantwoorden, of minstens toelaat na te gaan of de overheid is uitgegaan van gegevens die in rechte en in feite juist zijn, of zij deze feiten correct heeft beoordeeld, of zij de geformuleerde bezwaren heeft onderzocht en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar beslissing is kunnen komen, zodat de betrokkene met kennis van zaken zou kunnen uitmaken of het aangewezen is de beslissing met een annulatieberoep te bestrijden. De gegeven motivering moet draagkrachtig zijn en de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te schragen.

Omwille van de ruime discretionaire bevoegdheid waarover de overheid beschikt bij het nemen van een beslissing over de bescherming van een monument, moet, overeenkomstig de motiveringswet, in een besluit tot definitieve bescherming van een monument worden uiteengezet om welke redenen van artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele aard, de bescherming als monument in concreto van algemeen belang is.

Als annulatierechter is de Raad van State belast met een wettigheidstoezicht, het komt hem daarbij niet toe het feitenonderzoek in de behandelde zaak over te doen en in de plaats van het bestuur te appreciëren of een goed wel als monument beschermenswaardig is. De Raad van State mag in het kader van het voormelde toezicht echter wel nagaan of de administratieve overheid rechtmatig tot haar voorstelling van de feiten is kunnen komen.

5.6. Uit de motiveringsnota blijkt dat de bouwvallige fysische toestand van het gebouw niet alleen van in het begin gekend was door de

verwerende partij, maar ook dat deze toestand uitdrukkelijk bij de beoordeling betrokken werd.

Zo leest men bij de beschrijving van de bouwfysische toestand:

“Bij plaatsbezoeken (11/3/2006 en 3/4/2009) kon worden vastgesteld dat het gebouw zich in verwaarloosde toestand bevindt. Langdurige leegstand en vandalisme eisen hun tol : openstaande ramen en deuren, kapotte ruiten zowel binnen als buiten, vernielde deuren, beschadigde lambrizing, valse plafonds, afgerukte trapleuning, verspreide rommel, beschadigde en deels verdwenen tuinafsluiting...

Op de bovenverdieping is er her en der waterschade.

Ondanks de algehele indruk van verwaarlozing is het gebouw, voor zover bij plaatsbezoeken kon worden vastgesteld structureel in goede staat. De daken dienen grondig nagekeken te worden en hersteld. Het pand vertoont geen bouwfysische gebreken die het behoud en een herbestemming ervan op redelijke basis en rekening houdend met de erfgoedwaarde uitsluiten. Er dienen maatregelen genomen te worden om verdere aftakeling en vandalisme te voorkomen”.

De verzoekende partij voert nergens aan dat deze beschrijving onjuist zou zijn.

Onder de hoofding “Criteria” leest men bij “Gaafheid en authenticiteit”:

“Groot – Ondanks de jarenlange leegstand en het vandalisme behield het casino zijn structurele eigenheid”.

Bij de motiveringsnota werden ook foto's gevoegd die de toestand van het gebouw weergeven.

De verzoekende partij stelde in haar bezwaarschrift over de toestand van het gebouw en de aangenomen architectuur-historische waarde het volgende:

“2.- In casu is van een monument waarvan het behoud moet worden gevrijwaard geen sprake meer.

De onroerende goederen zijn namelijk door jarenlange leegstand in verre staat van verval.

Ook het interieur is grotendeels geplunderd.

De gebouwen waarvan de bescherming beoogd wordt zijn onherstelbaar vervallen zodat zij zelfs voor de openbare veiligheid een gevaar vormen.

Het is kenschetsend dat in de materiële motiveringsnota inzake de stabiliteit voorbehoud wordt gemaakt.

3.- De architectuurhistorische waarde is onafdoende.

In de motiveringsnota wordt 1 bron (C. VAN ISTENDAEL, De Antwerpse Eldorado - van Prestigieuze danszaal tot doordeeweekse supermarkt, M&L, XXVIII/1, 2009, 32-48) aangehaald die zou verantwoorden dat het Casino in Mol een uitzonderlijk karakter heeft.

Niets is minder waar nu in het integrale artikel met geen woord wordt gerept over onderhavig Casino.

De in het beschermingsbesluit en de motiveringsnota aangehaalde erfgoedwaarde heeft tenander geen uitstaans met de orgeldanszalen waarvan de auteur gewag maakt.

Er dient ook op gewezen dat de auteur in een ander werkstuk stelt dat een danszaal met basilicaal grondplan de regel is en vaak voorkomt (...).

Er is van enig uitzonderlijk karakter van het pand dat een bescherming in het algemeen belang zou verantwoorden geen sprake. Er zijn namelijk veel gelijkaardige panden die nog in oorspronkelijke staat bewaard zijn en zich zelfs in overheidshanden bevinden:

- Casino Houthalen-Helchteren thans Cultureel Centrum, Varenstraat 22 A;

- Casino Tuinwijk Steenkoolmijn, Winterslag;
- Casino Tuinwijk Eisden-Mijn, Casinostraat;
- Casino Tuinwijk Steenkoolmijn, Zwartberg;
- Casino Tuinwijk Steenkoolmijn, Waterschei;
- Hotel-Casino, Overpelt Fabrieksstraat 138;
- Casino Veille Montagne te Balen;
- Casino Union Minière te Olen.

Bezwaarindiener is van oordeel dat van erfgoedwaarde die een bescherming kan verantwoorden in het algemeen belang dan ook geen sprake is maar onderhavige maatregel enkel ingegeven is door lokale belangen zoals ook erkend wordt in de motiveringsnota en het beschermingsbesluit.

Dergelijk lokaal belang is evenwel niet voldoende nu artikel 2, 2° van het Decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten (stelt dat) een monument een algemeen belang moet vertonen hetgeen betekent ‘als het lokale belang overstijgend’ (...).

Dit bezwaar werd in het verslag “Behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren”, als volgt besproken :

“Bezwaar 3 :

Het beschermingsvoorstel is uitgebreid gemotiveerd. Het werd daarenboven ter inhoudelijke bevestiging voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen.

Laatstgenoemde gaf een gunstig advies op 7 mei 2009.

Er wordt in het motiveringsdossier niet ontkend dat het gebouw, ook op het vlak van het interieur, momenteel sterk aftakelt. Het inzetten van de procedure tot bescherming als monument wil die aftakeling een halt toeroepen, maar bevestigt tegelijkertijd dat de intrinsieke waarden nog in die mate aanwezig zijn dat het gebouw nog beschermingswaardig is en op een vanuit het oogpunt van de erfgoedzorg relevante manier kan gerestaureerd worden.

In het artikel van C. Vanistendael (M&L XXVIII/1) wordt het casino van Mol/Gompel inderdaad niet vermeld, maar het artikel wijst wel op de erfgoedwaarde van soortgelijke architectuur waarvan relatief weinig voorbeelden met oorspronkelijk karakter bewaard bleven. De auteur stelt ‘meestal levert het archiefonderzoek wel massa’s gegevens op over de zalen uit het verleden, maar het identificeren van een oude feestzaal in min of meer oorspronkelijke staat, is...uitermate uitzonderlijk’.

De aanwezigheid van dergelijk casino is een fenomeen inherent aan vroege industriële vestigingen die naast huisvesting een infrastructuur aanboden voor de vrijetijdsbesteding van het personeel”.

5.7. Anders dan de verzoekende partij voorhoudt blijkt uit de gegevens van het dossier dat de verwerende partij op de hoogte was van de bouwfysische toestand, in het bijzonder van de sterke aftakeling van “het gebouw, ook op het vlak van het interieur”, en dat zij deze toestand bij haar beoordeling betrokken heeft. De verzoekende partij betwist niet dat het beschermde gebouw “op een vanuit het oogpunt van de erfgoedzorg relevante manier kan gerestaureerd worden”. Uit de gegevens van het dossier blijkt dat het belang van het casino en de bescherming worden toegeschreven aan de ‘structurele eigenheid’, ‘de karakteristieke ontspanningsarchitectuur’, als ‘voorbeeld van gemeenschapslokaal horend bij de infrastructuur van een industriële vestiging’ of nog dat het ‘als beeldbepalend element behoort bij de site’. De toestand van “aftakeling” van het gebouw weerlegt op zichzelf de vastgestelde historische waarde ervan niet. Het behoort tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de administratieve overheid om uit te maken of ondanks de slechte bouwfysische toestand van een gebouw, de bescherming ervan wegens zijn historische waarde van algemeen belang is. Het feit dat het bestreden beschermingsbesluit de motivering van het voorlopig beschermingsbesluit overneemt, is niet van aard is om van een gebrekkige motivering te kunnen spreken. Enige tegenstrijdigheid tussen de weerlegging van het bezwaar van de verzoekende partij en het administratief dossier is gelet op het voorgaande, niet aangetoond.

De verzoekende partij kan niet worden gevolgd waar zij stelt dat het bestreden beschermingsbesluit zou gestoeld zijn op overwegingen die niet met de feiten overeenstemmen omdat, volgens haar, ten onrechte in de motiveringsnota verwezen wordt naar het werk van C. Vanistendael waarin het

beschermde gebouw niet wordt vermeld. Immers in de motiveringsnota wordt enkel het volgende gesteld:

“Gezien de erfgoedwaarde van het Casino op historisch, architectuurhistorisch, sociaal-cultureel en volkskundig vlak wordt een nieuw beschermingsvoorstel samengesteld. Dit dossier kadert in de vernieuwde belangstelling voor feestelijk erfgoed zoals wordt aangetoond in het artikel van C. Vanistendael, De Antwerpse Eldorado – van prestigieuze danszaal tot doordeweekse supermarkt in M&L, XXVIII/1, 2009, p. 32-48. De auteur poneert dat “dergelijke gebouwen nog steeds tot de verbeelding kunnen spreken en zich vaak zeer goed lenen tot hergebruik in een actuele stedelijke context”. Zoals de Antwerpse Crieé kan het casino in Mol/Gompel in de toekomst eveneens een geschikte (her)bestemming krijgen en een rol blijven hebben in de context van de industrievestiging van Gompel”.

Het bezwaar van de verzoekende partij is gesteund op een verkeerde lezing van de motiveringsnota. Het bezwaar stelt :

“In de motiveringsnota wordt 1 bron (C. Van Istendendael ...) aangehaald die zou verantwoorden dat het Casino in Mol een uitzonderlijk karakter heeft. Niets is minder waar waar nu in het integrale artikel met geen woord wordt gerept over onderhavig Casino.”.

In het verslag ter weerlegging van de bezwaren wordt dit bezwaar dan ook op goede grond als volgt weerlegd:

“In het artikel van C. Vanistendael (...) wordt het casino van Mol/Gompel inderdaad niet vermeld, maar het artikel wijst wel op de erfgoedwaarde van soortgelijke architectuur waarvan relatief weinig voorbeelden met oorspronkelijk karakter bewaard bleven.....”.

5.8. De stelling van de verzoekende partij dat de geografische afbakening van het beschermd goed niet in overeenstemming is met de motiveringsnota gaat uit van een verkeerde lezing van het voorlopig beschermingsbesluit en de motiveringsnota en derhalve van een verkeerde premisse.

Uit het plan gevoegd bij het voorlopig beschermingsbesluit blijkt immers dat de voortuin reeds begrepen was in de afbakening. In de motiveringsnota leest men dienaangaande dan ook:

“Voortuin met aan de straat resten van de vroegere afsluiting : bakstenen, beschilderde sokkels met hardstenen dekplaat en oorspronkelijk

een hardstenen bolvormige bekroning, begin april 2009 alleen nog aanwezig aan de linkerkant. Centraal gelijkaardige voetstukken met sierlijke, ijzeren lantaarns. De voor de hele wijk karakteristiek betonnen afsluitingen zijn verdwenen. De bomen en struiken in de voortuin werden gekapt in de winter van 2008-2009”.

Het is bovendien op zich niet vereist dat voor elk perceel of onderdeel afzonderlijk specifieke redenen van historische, esthetische of wetenschappelijke aard uit het administratief dossier blijken. Het volstaat dat er voor het geheel redenen van historische, esthetische of wetenschappelijke aard zijn en dat bepaalde percelen of onderdelen deel uitmaken van het geheel dat beschermd wordt of dat het voor de bescherming van het geheel nodig is bepaalde percelen of onderdelen in het bedoelde monument op te nemen. Vermits het casino als “geheel” beschermd wordt, gaat de verzoekende partij verkeerdelijk van de premisse uit dat ook specifiek voor de voortuin een afzonderlijke waarde had dienen uiteengezet te worden. Het feit dat er nog andere gelijkaardige panden bestaan, ontkracht op zich geenszins het algemeen belang zoals aangenomen in het bestreden beschermingsbesluit.

Het eerste middelonderdeel is niet gegrond.

5.9. Het zorgvuldigheidsbeginsel verplicht de overheid zorgvuldig te werk te gaan bij de voorbereiding van een beslissing en ervoor te zorgen dat de juridische en feitelijke aspecten van het dossier deugdelijk geïnventariseerd en gecontroleerd worden, zodat de overheid met kennis van zaken kan beslissen en de betrokken belangen zorgvuldig kan inschatten en afwegen zodat particuliere belangen niet nodeloos geschaad worden.

De Raad van State kan slechts marginaal toezien op de nakoming van de zorgvuldigheidsnorm en het redelijkheidsbeginsel. Hij moet het overheidsoptreden toetsen aan het gedrag dat redelijkerwijze van een overheid mag worden verwacht en kan enkel ingrijpen als een overheid kennelijk onredelijk heeft gehandeld.

Uit het loutere feit dat slechts in 2009 de procedure tot bescherming van voorliggend pand werd opgestart, kan geenszins afgeleid worden dat in casu de beslissing onzorgvuldig zou voorbereid zijn. Uit de gegevens van het dossier blijkt niet, en de verzoekende partij toont niet aan, dat

de verwerende partij bij het nemen van de bestreden beslissing te kort geschoten is in haar verplichting tot zorgvuldigheid.

5.10. Voor een nietigverklaring wegens schending van het vertrouwensbeginsel moeten drie voorwaarden vervuld zijn : 1° het bestaan van een bestuurlijke vergissing, 2° het ten gevolge van die vergissing verlenen van een voordeel aan de burger en 3° het ontbreken van een gewichtige reden om de rechtzoekende dat voordeel te ontnemen.

De verzoekende partij toont het vervuld zijn van deze voorwaarden niet aan. Noch uit de door de stad verstrekte stedenbouwkundige inlichtingen, noch uit de authentieke akte tot eigendomsverwerving kan immers afgeleid worden dat de overheid aan de verzoekende partij enige toezegging had gedaan.

5.11. Het bezwaarschrift van de verzoekende partij wat betreft de in dit middelonderdeel hernomen schending van het evenredigheidsbeginsel, wordt in het verslag “Behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren” aangaande de verwezenlijking van de bestemming en het aanwenden van het perceel voor het doel waarvoor het werd aangekocht, als volgt besproken:

“Er wordt van uitgegaan dat de bescherming de bestemming op het gewestplan verhinderd (sic). Er wordt echter niet bewezen dat de bestemming onmogelijk gemaakt wordt. Er wordt enkel in de bijlage van de bezwaren aangegeven dat het een moeilijke oefening is en dat de huidige plannen hiervoor moeten aangepast worden. Er worden ook grote moeilijkheden verwacht om het gebouw inpasbaar te maken in het kader van de Vlaremwetgeving.

Het ruime gebouw biedt echter tal van mogelijkheden tot herbestemming die inpasbaar zijn in een industriegebied. Het bezwaar bevestigt enkel dat het niet in de huidige plannen van de eigenaar past. Die initiële plannen zullen moeten herbekenen worden. Gelet op de beperkte grondinname is het niet bewezen dat de inrichting van het perceel industriegrond onmogelijk gemaakt zou worden bij het behoud van het gebouw.

(...)

In het bezwaar wordt ervan uitgegaan dat de bescherming als monument grote schade gaat toebrengen aan het bedrijf, omdat de bedrijfsplannen niet zullen kunnen uitgevoerd worden en omdat het gebouw niet zal kunnen ingepast worden. Er wordt gesteld dat de bescherming tot een faillissement zal leiden en een groot verlies aan arbeidsplaatsen zal tot gevolg hebben. Dit is natuurlijk het scenario waarbij ervan uitgegaan wordt dat de

exploitatie volledig onmogelijk zal worden. Dat is nergens bewezen. Dat er voor de inpassing van het gebouw misschien geen direct voor de hand liggende oplossing is vanuit de huidige bedrijfsplannen is begrijpbaar. Meer er is geen enkel signaal dat er ook maar één poging tot herbestemming is geweest”.

De Raad van State kan slechts marginaal toezien op de nakoming van de zorgvuldigheidsnorm en het redelijkheidsbeginsel. Hij moet het overheidsoptreden toetsen aan het gedrag dat redelijkerwijze van een overheid mag worden verwacht en kan enkel ingrijpen als een overheid kennelijk onredelijk heeft gehandeld. Een onredelijk optreden van de overheid dient te blijken uit de wijze waarop de overheid tot haar besluit is gekomen. Uit de weerlegging van het bezwaar van de verzoekende partij blijkt dat de verwerende partij een afweging gemaakt heeft. Deze motieven zijn niet kennelijk onredelijk. De verzoekende partij toont ook niet aan dat deze motieven foutief zouden zijn.

Het tweede middelonderdeel is niet gegrond.

B. Tweede middel (zaak II)

Standpunten van de partijen

6.1. De verzoekende partij voert de schending aan van artikel 7.4.4. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke ordening (hierna: VCRO), het gewestplan Herentals-Mol, definitief vastgesteld bij koninklijk besluit van 28 juli 1978, artikel 7.2. van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (hierna: het inrichtingsbesluit) en het legaliteitsbeginsel.

De verzoekende partij betoogt dat, rekening houdend met de in artikel 3 van het beschermingsbesluit opgenomen instandhoudings- en onderhoudsplicht, het bestreden beschermingsbesluit de realisatie van de bestemming “industrie” overeenkomstig het gewestplan onmogelijk maakt. Zij stelt dat het beschermd pand ook bouwfysisch niet over de nodige capaciteiten beschikt om te worden omgevormd tot een industrieel of ambachtelijk pand. Voorts meent de verzoekende partij dat de bestreden beslissing ernstige beperkingen oplegt aan het gebruik dat zij normaal zou kunnen maken van haar

eigendom op basis van de huidige bestemming “industriegebied”. Het bestreden beschermingsbesluit schendt het gewestplan omdat het de verwezenlijking ervan verhindert. De verzoekende partij stelt “met grote zekerheid” nog dat binnen de perimeter (50 m) rondom het casino “geen constructies meer opgericht mogen worden, laat staan een industriële betoncentrale, nu de KCML steeds een advies omtrent de gebeurlijke vergunningsaanvraag zal moeten verstrekken dat bindend is voor de vergunningverlenende overheid” waardoor het bestreden beschermingsbesluit “niet enkel de realisatie van de gewestplanbestemming op het beschermde goed (verhindert) maar (ook) op het geheel van de omliggende 2,6 ha industriegrond”.

6.2. De verwerende partij repliceert dat de verzoekende partij niet aannemelijk maakt dat het beschermde monument en de industriezone niet zouden kunnen worden gebruik overeenkomstig hun bestemming en evenmin dat de activiteit van de verzoekende partij niet zou kunnen plaatsvinden op het terrein. Het loutere feit dat de bescherming bepaalde plannen van de verzoekende partij onmogelijk zou maken “brengt niet mee dat de bestemming industriezone niet zou kunnen worden gerealiseerd”. Het is voorts niet duidelijk hoe de onderhouds- en instandhoudingsverplichting zou beletten dat “het pand geen functie in het kader van de industriezone zou kunnen krijgen” en evenmin waarom “het pand niet beschikt over de bouwfysische nodige capaciteiten om te worden omgevormd tot een industrieel of ambach(t)elijk pand”. “De adviesverplichting houdt niet in dat in een zone van 50 meter niet zal mogen worden gebouwd” en “legt geen bijkomende bescherming op voor de zone naast het beschermd monument”.

6.3. De verzoekende partij dupliceert dat het casino niet kan gesloopt worden en bewaard moet worden terwijl “omwille van de bestaande structuur van het gebouw een herbestemming van het pand die past binnen de gewestplanbestemming industriegebied onmogelijk is”. De bestemming industrie kan ook op de rest van het terrein niet langer gerealiseerd worden.

Beoordeling

6.4. De verzoekende partij heeft haar in dit middel vertolkte stelling ook in haar bezwaarschrift aangevoerd. In het verslag “Behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren” werd dit bezwaar van de verzoekende partij als volgt weerlegd :

“Bezwaar 4 :

Er wordt van uit gegaan dat de bescherming de bestemming op het gewestplan verhinder(t). Er wordt echter niet bewezen dat de bestemming onmogelijk gemaakt wordt. Er wordt enkel in de bijlage van de bezwaren aangegeven dat het een moeilijke oefening is en dat de huidige plannen hiervoor moeten aangepast worden. Er worden ook grote moeilijkheden verwacht om het gebouw inpasbaar te maken in het kader van de Vlaremwetgeving.

Het ruime gebouw biedt echter tal van mogelijkheden tot herbestemming die inpasbaar zijn in een industriegebied. Het bezwaar bevestigt enkel dat het niet in de huidige plannen van de eigenaar past. Die initiële plannen zullen moeten herbekeken worden. Gelet op de beperkte grondinname is het niet bewezen dat de inrichting van het perceel industriegrond onmogelijk gemaakt zou worden bij het behoud van het gebouw. De bescherming heeft ook niet tot doel de bestemming als industriegrond in enige zin te wijzigen. Het behouden van de bestemming van het gebouw waarvoor het opgericht werd, is vanzelfsprekend de meest aangewezen oplossing. Maar als dat niet kan, is een gepaste herbestemming die geen relevante afbreuk doet aan de intrinsieke waarden van het beschermde monument, een aanvaardbare oplossing voor de toekomst ervan. Dat is zelfs een van de speerpunten van het beleid van de bevoegde minister. Een bescherming als monument biedt binnen de regelgeving zoals bepaald in de Vlaamse codex Ruimtelijke ordening meer mogelijkheden tot herbestemming van het gebouw dan normaal in een bestemmingszone is voorzien”.

6.5. Om wettig te zijn moet een beschermingsbesluit, zoals iedere individuele overheidsbeslissing, kunnen worden ingepast in de bestaande regelgeving, zijnde niet alleen de rechtsregels die de tot beschermen bevoegde overheid zelf heeft vastgesteld, maar ook de verordenende bepalingen die uitgaan van andere administratieve overheden zoals ook gewestplanvoorschriften.

Ook al heeft de bescherming als monument gevolgen voor wat betreft het gebruik dat van het betrokken goed kan worden gemaakt, toch vloeit hier nog niet uit voort dat een strijdigheid met de toepasselijke gewestplanvoorschriften voorligt en dat in gebieden die volgens het gewestplan

bestemd zijn voor bewoning, landbouw, industriële of ambachtelijke bedrijven, geen bescherming als monument of als dorps- of stadsgezicht mogelijk is. Van een onwettigheid van het beschermingsbesluit wegens schending van het gewestplan kan slechts sprake zijn wanneer bepaalde voorschriften van het beschermingsbesluit de verwezenlijking van de plannen van aanleg verhinderen. Ook goedgekeurde plannen van aanleg houden immers eigendomsbeperkingen in. Op zich is het niet onwettig dat met toepassing van het monumentendecreet bijkomende beperkingen worden opgelegd.

Overeenkomstig artikel 7.2.0 van het inrichtingsbesluit zijn industriegebieden bestemd voor de vestiging van industriële of ambachtelijke bedrijven. Ze omvatten een bufferzone. Voor zover zulks in verband met de veiligheid en de goede werking van het bedrijf noodzakelijk is, kunnen ze mede de huisvesting van het bewakingspersoneel omvatten. Tevens worden in deze gebieden complementaire dienstverlenende bedrijven ten behoeve van de andere industriële bedrijven toegelaten, namelijk: bankagentschappen, benzinstations, transportbedrijven, collectieve restaurants, opslagplaatsen van goederen bestemd voor nationale of internationale verkoop.

Voorts bepaalt artikel 19, derde lid van het inrichtingsbesluit dat een vergunning, ook al is de aanvraag niet in strijd met een gewestplan of ontwerp-gewestplan, slechts wordt afgegeven als de uitvoering van de handelingen en werken verenigbaar is met de goede plaatselijke ordening. Wanneer een onroerend goed is gelegen in industriegebied vloeit daar bijgevolg niet als dusdanig uit voort dat de eigenaar hoe dan ook elk plan voor de vestiging van een industrieel of ambachtelijk of een daarmee complementair dienstverlenend bedrijf kan realiseren.

Het bestreden beschermingsbesluit bevat geen specifieke beperkingen of verbodsbepalingen. In artikel 3 worden zonder meer de bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten van toepassing verklaard.

In de mate dat het bestreden besluit de mogelijkheden om te bouwen beperkt omwille van de historische waarde van het monument, gaat het niet in tegen de gewestplanbestemming die de vestiging van een industrieel of

ambachtelijk of een daarmee complementair dienstverlenend bedrijf toestaat, nu uit die gewestplanbestemming geen onvoorwaardelijk recht kan worden afgeleid om een bedrijf te vestigen.

Het feit dat het onroerend goed van de verzoekende partij sedert de vaststelling van het gewestplan is gelegen in een industriegebied heeft dus niet tot gevolg dat dit onroerend goed bestemd is voor de door de verzoekende partij gewenste functie en dat zij hoe dan ook deze werken kan doen of deze handelingen kan stellen.

Het tweede middel is niet gegrond.

C. Eerste en tweede middel (zaak I) en derde middel (zaak II)

Standpunt van de partijen

7.1. De verzoekende partij voert de schending aan van de artikelen 5, § 7 en 7 van het monumentendecreet, de artikelen 2 en 3 van de motiveringswet, het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel en het motiveringsbeginsel, alsook machtsoverschrijding.

De verzoekende partij betoogt allereerst dat, aangezien luidens artikel 5, § 7 van het monumentendecreet de voorlopige bescherming maximaal 12 maanden rechtsgevolgen heeft -behoudens een verlenging van 6 maanden- het bestreden verlengingsbesluit niet alleen binnen deze twaalf maanden had dienen genomen te worden, maar tevens binnen deze 12 maanden betekend had dienen te worden. Te dezen werd het voorlopig beschermingsbesluit op 29 oktober 2009 ter post afgegeven ter betekening aan de betrokken partijen. Het bestreden verlengingsbesluit werd genomen binnen de termijn van 12 maanden op 26 oktober 2009. Het werd na het verstrijken van de 12 maanden op 8 november 2010 aan betrokken partijen betekend. De verzoekende partij voert aan dat het bestreden verlengingsbesluit laattijdig en derhalve onwettig is omdat het betekend werd na het verstrijken van de 12 maanden.

Vervolgens voert de verzoekende partij aan dat het bestreden verlengingsbesluit van 26 oktober 2010 niet afdoende gemotiveerd werd. Luidens artikel 5, § 7 in fine van het monumentendecreet kan de termijn van 12 maanden

“bij gemotiveerde beslissing van de regering eenmaal met ten hoogste zes maanden worden verlengd”. Het loutere motief “(o)verwegende dat bijkomend onderzoek vereist is” in het bestreden verlengingsbesluit is een loutere stijlformule en derhalve geen afdoende verantwoording. “Dergelijk bijkomend onderzoek blijkt uit geen enkel stuk in het administratief dossier” aldus de verzoekende partij.

7.2. De verwerende partij repliceert dat het bestreden verlengingsbesluit werd genomen binnen de in artikel 5, § 7 van het monumentendecreet bepaalde termijn en dat de betekening ervan na het verstrijken van 12 maanden niet relevant is omdat het geen substantiële pleegvorm uitmaakt. Verder antwoordt zij dat het bestreden verlengingsbesluit gemotiveerd is en dus artikel 5, § 7 van het monumentendecreet niet is geschonden en dat het motief afdoende is om de beslissing tot verlenging te dragen.

7.3. De verzoekende partij dupliceert dat de betekening binnen de gestelde termijn van 12 maanden wel een substantiële vormvereiste uitmaakt en “dat de ingeroepen feiten, in casu het bijkomend onderzoek, niet bestaan en de bestreden beslissing bijgevolg de noodzakelijke motivering ontbeert”.

7.4. In de laatste memorie voegt de verzoekende partij daar nog aan toe dat de gevolgen van het verlengingsbesluit “precies dezelfde (zijn) als deze van het voorlopig beschermingsbesluit, met name dat alle uitwerkselen van de bescherming voorlopig van toepassing zijn”.

Beoordeling

7.5. Artikel 5, § 7 van het monumentendecreet bepaalt dat vanaf de betekening van het ontwerp van lijst al de uitwerkselen van de bescherming voorlopig van toepassing zijn op de in het besluit vermelde onroerende goederen gedurende een termijn van maximaal twaalf maanden. De termijn gaat in te rekenen vanaf de datum van de afgifte ter post van de in § 2, 1° van artikel 5 van

het monumentendecreet vermelde voorlegging. Die termijn kan, bij gemotiveerde beslissing van de regering, éénmaal met ten hoogste zes maanden worden verlengd.

Artikel 7 van het monumentendecreet bepaalt dat de inschrijving op de ontwerpen van lijst van rechtswege vervalt “indien de besluiten niet zijn genomen binnen de in artikel 5, § 7 bepaalde termijn”, zijnde de vervaltermijn van twaalf maanden, of bij verlenging, van 18 maanden.

Dat het bestreden verlengingsbesluit pas na het verstrijken van de vervaltermijn aan de verzoekende partij werd betekend, is in deze omstandigheden niet relevant, nu de initiële rechtmatigheid van het bestreden verlengingsbesluit vast staat en de toepasselijke decretale bepalingen niets voorschrijven met betrekking tot de betekening van het definitieve beschermingsbesluit binnen een bepaalde termijn.

Het tweede middel in de zaak I en het eerste onderdeel van het derde middel in de zaak II zijn niet gegrond.

7.6. Hoewel de motivering in het bestreden verlengingsbesluit summier is, is het niettemin afdoende. De reden waarom een verlenging gevraagd wordt is immers duidelijk, m.n. de zaak bijkomend te onderzoeken. Aan deze vaststelling doet niets af het feit dat een maand later het bestreden beschermingsbesluit werd genomen, of de vaststelling dat uit het bestreden besluit niet precies blijkt om welke daden het gaat en uit het dossier niet blijkt dat bijkomende onderzoeksdaden gesteld werden, of het feit dat de adviezen niet aangeven dat het bijkomend onderzoek nodig is. Het motief tot verlenging is niet onredelijk gelet op de complexiteit van het dossier en getuigt dan ook niet van een onzorgvuldig bestuur. In de gegeven omstandigheden is het ingeroepen motief pertinent.

Het derde middel in de zaak I en het tweede onderdeel van het derde middel in de zaak II zijn niet gegrond.

BESLISSING

1. De zaken A. 198.728/X-14.918 en A. 199.236/X-14.917 worden gevoegd.

2. De Raad van State verwerpt de beroepen.

3. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de beroepen tot nietigverklaring, begroot op 350 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van achtentwintig juni 2012, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	voorzitter van de Raad van State,
Johan Bovin,	staatsraad,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
bijgestaan door	
Astrid Truyens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Roger Stevens